

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrta leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na doma za celo leto 12 gld., za četrta leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na doma se računa 10 kr. za mosco, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od desetstopenne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištevno, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Izpremema avstrijske notranje politike.

Razne novine naznanjajo, da bomo zdaj po končani nagodbi z Ogersko in po končanem mir prinašajočem kongresu, dočakali premembo vladne sisteme v Avstriji.

Nemška „Schlesische Zeitung“ na pr. gotovo nam neprijazen organ, piše o ustavovernej stranki, kako se bode zdaj po skleneni nagodbi predelala, sledeče: „Da je kljubu vedenju parlamentov obeh državnih polovic ta in onkraj Litave globok razpor in hudo nezadovoljstvo s to nagodbo videti, je prav lahko umeti. Saj so mogli novo nagodbo vendar le samo z upotrebljevanjem najskrajnejše „moralične“ presije, ali vsled pritiskanja z odločilnega mesta doseči. Zdaj vidi ministerstvo Auerspergovo, ki se je opiralo na „ustavoverne“, torej dozda za dualizem sanjareče stranke, da je njegov poklic dovršen, in hoče odstopiti. Ustavoverne stranke so vsled dolzih nagodbnih bojov ne le mej soboj, temuč tudi z dualistično ustavo v razporu, in tako ide Avstrija novej dobi svojega notranjega razvijanja nasproti, iz katere Beustovo državno pravo ne bode lahko neizpremenjeno moglo proiti.“

Dunajsk list „S. u. M. Ztg.“ pa piše: „Ako se posreči Avstriji svojo oblast v izhodu raztegniti, potem imamo popolnem izpremenjeno premakneno podlogo cele svoje notranje politike. Če se to avstrijsko prizadevanje ne posreči, potem izgine zopet jeden del zdanje podloge, torej mora zopet izpremema v notranjej politiki priti.“

„Pester Lloyd“ piše z Dunaja o našem cislejtanskem ministerstvu: Kabinet Auersper-

gov smatra svojo misijo s končanjem nagodbe za dovršeno in hoče odstopiti. Oficijozni migljaji, kedaj misli ministerstvo odstopiti, pač niso soglasni. Ministerstvo se čuti vezanega s svojo besedo, da odstopi, ali zdanji hip se mu ne zdi ugoden ali pripraven. Nekaj tednov bode torej še počakalo.

Še bolj jasno pa pové češka „Politika“ misel čeških narodnih zastopnikov. Rečeni list zagovarja dozdanjo pasivno politiko in jej pripisuje ta učinek, da je zdaj ustavoverna stranka mej soboj razstrojena in obrabljena. Ali zdaj, pravi Riegrov organ, prišel je in se uže vidi obrok, ko se bodo vse moči češkega naroda zopet na vago vrgle. Ura odločitve za cel vzhod Evrope je vedno bližja. Kakor uže izpade, ona bode poklicala Avstrijo in Češko k novemu delovanju. Notranji razvoj Avstrije je bil zmirom odvisen od odločitev njene politike na zunaj. Nemški centralizem Šmerlingov in ogerski dualizem Beustov imata svoje korenine v krvavih bojiščih pri Solferinu in Kraljevem gradcu. Nova doba za notranji razvoj Avstrije bode odvisna od zmag, katere naši oficijozni pripisujejo Andrassyju, da jih zdaj v Berlinu dobiva.

Tako rečeni časniki.

Tudi mi sodimo, da imajo prav in se veselimo vsake izpremembe, ker nobena ne more priti, pod katero bi za nas avstrijske Slovane bilo — slabše, nego je denes, temuč le bolje za nas more priti. Zlasti se veselimo, da bodo bratje Čehi zopet v aktivnost stopili, vodstvo avstrijskih Slovanov prevzeli in ga bolj zjedini pod jedno skupno zastavo. O tem pa nam bode še prilika govoriti.

S kongresa.

Zadnji telegrami so tudi optimistični, to je, sporazumljenje obetajoči in pripovedujoči.

Iz Berlina 26. junija pravi telegram: V današnej seji so bila bitstvena vprašanja o posameznostih Bolgarije na vse strani ugodno rešena. Dozdanji vspehi se smatrajo kot gotovo poročstvo, za daljše pospeševanje del kongresovih. Prihodnja seja v petek.

Iz Berlina poroča „Pol. Corr.“ 26. jun. telegram: Južna Bolgarija se bode imenovala vzhodna Rumelija. Vprašanje zaradi vojne izpraznenja je rešeno. Turki so ostro oponirali zoper več kongresovih sklepov. V kongresu se sploh priznava (razen Turkov) da mora Avstrija intervenirati v sosednjih turških provincijah. Do tična akcija se zdi, da je prav bližnja.

Iz Berlina ima „Pol. Corr.“ telegram 25. t. m.: Kongres se bode končal v sredi julija, in bodo potem konference družih kongresnih pooblaščenec, potrditev sklepov le teh pa bode vršila se v septembru.

Oficijalen telegram iz Berlina 25. junija pa javlja: Grškemu zastopniku se je povedalo, da je na kongresu pripuščeno. — Turki se obnašajo v vseh večjih vprašanjih rezervirano, v malih pa oponirajo. V današnej kongresnej seji so se bolgarska posamezna vprašanja zadovoljivo rešila. Prihodnja seja bode jutri. V včerajšnej seji sta bila Sofija in Sandžak severnej Bolgariji priklopljena. Srbija in Črna gora sti dobili od Rusije nalog, naj se skušati z Avstrijo pogoditi.

Iz Londona telegram „Timesov“ pripoveduje, da je kongres sklenil, da Rusi v devetih mesecih zapuste vzhodno Rumelijo in Bolgarijo.

Listek.

Göthe o Čehih in nas.

Naši nemškutarji in Nemci v deželi, ki imajo pač zmirom polna usta rodoljubja in skrbi za ljudstvo, pa mu pri tem ponujajo le tuj jezik, tujo šego, tujo literaturo — mahajo tudi od nekaj uže in še zdaj kaj radi po onih naših možéh, ki se s težavo trudijo za povzdigo slovenstva, ki delajo za naš jezik in naše slovstvo, ki se ne sramujejo jezika rodne si matere.

Ali tako se obnašajo le ti duševni pritlikovi, ti narodni bastardi (nemškutarji), drugače pa sodi Nemeec veleum o našem prizadevanju.

Leta 1827 je Göthe kritiziral „Monatschrift der Gesellschaft des vaterländischen Museums in Böhmen“, ter pravi o začetkih in začetnikih češke literature tako le:

„Zraven češkega jezika se je zdaj na Češkem v resnici tudi nemški jezik udomačil, ter prevlada v znanstvenih in izobraženih krogih popolnem. V njem izhaja največ knjig in časopisov. A tudi češki jezik je v polnej moči, in čestokrat se tiskajo v tem jeziku knjige, časopisi in brošurice za narod. Oba jezika zjedinjajoč in posredovajoč, nobednega ne zamarjajoč, vpljiva društvo narodnega muzeja tudi osobito se svojima obema časopisoma, izmej katerih tukaj govorimo natančno o nemškem, o češkem pa moramo priznati, kateri radi stvarnih razmer v manjšem številu zvezkov izhaja, da je po izdanem letnem poročilu jako obširen in dosti vreden.“

„Hvalevreden trud je gotovo ohranjanje in oživljenje literature, katere jeziku so le ozke meje načrtane, ki je bil dolgo časa le neolikanemu ljudu prepuščen, in kateri se mora z deloma naseljenim, a črez velike

dežele daleč razprostranim državnim in olikanim jezikom skušati, kar zahteva ravno toliko zatajevanja, kolikor moči in spretnosti. (Die Erhaltung und Belebung einer Literatur, deren Sprache sich in engern Grenzen abschliesst, geraume Zeit fast nur dem untern Volke überlassen war, und mit einer theilweise eingebürgerten, über grosse Länder weithin verbreiteten Staats- und Bildungssprache zu wetteifern hat, ist ein gewiss preiswürdiges Bemühen, das eben soviel Selbstverläugnung als Kraft und Geschick fordert) Se ve da mora biti takim prizadevanjem temelj bogatstvo poročil iz starejše češke literature, katera se tudi lahko s klasično dobo imenuje. Ostanki starega jezika v prozi in verzih, zgodovinske pripovedke, zbirke pregovorov, pisma, potne knjige, junaške pesni in narodne popevke se z veliko marljivostjo tiskajo. A temu jedru pridruževa se uže mnogo novejšega dela, pesni

Drug londonski telegram poroča 24. t. m.: Vse novine se vesele triumfa Anglije v vprašanju omejenja Bolgarije, in pravijo, da vse druge točke so menj nevarne. — No, triumf menda nij baš tako velik.

Preko Carigrada pak poroča telegraf: Poročila o zmanjšanju Bolgarije so v ruskeji armadi veliko nezadovoljnost prbudile. Kljub ugodnim vestim s kongresa, nadaljujejo se pripravljanja za vojsko.

Da ruski narod ne bode prav zadovoljen, da vsega in celega rešenja orijentalnega vprašanja ne doseže za svoje velike krvne in denarne žrtve, to je naravno. Ali ravno ruski in slovanski narod je potrpežljiv in proračunljiv, da ve, ka nij vseh dnij večer, nekaj velicega je pa vendar doseženo. Več pride z naravno gotovostjo v prihodnej, ne dalnej dobi. Evropa je prisiljena, sè Slovanstvom računiti.

Sicer so pa tudi nemške novine tega mnenja, katero smo gledé delitve Bolgarije v dve provinciji mi uže zaporedom izrekli. Stara „Presse“ piše v članku od 26. junija: „Bolgarija je ruska stvaritev in bode ostala leta in leta. Avtonomna južna Bolgarija (vzhodna Rumelija) bode zmirom polje narodne agitacije, katera bode imela izvor v večjej severnej sorodnej (neodvisnej) Bolgariji, dokler se ne bode v kasnejšej dobi razvoja orijentalnega vprašanja zveza ali unija naredila. O tem si pač tudi na kongresu ne delajo iluzij in so zadovoljni, da le za bližnjo bodočnost zabranijo osnovo bolgarske države, ki bi gospodovala v ilirskem trivogelniku.“

Isto tako govori „Deutsche Ztg.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. junija.

O **ministerskej** krizi v Avstriji in na Ogerskem se čuje, da precej po uvedeni nagodbi in po končanji kongresa odstopi cislejtansko in ogersko ministerstvo, pa morda celo tudi grof Andrassy. Kdo bodo nasledniki, ali čisto novi možje, ali nekateri stari ostanejo? Na to vprašanje se samo z ugibanjem odgovarja. Lasser pojde gotovo, ker je bolan. Pa tudi druge bi radi dali, zlasti bomo srečni, če g. Stremajer tudi gre in nikdar več ne pride na krmilo. (Glej članek.)

Vnanje države.

Iz **Srbije** se piše, da je Rusija zopet 60.000 imperialov poslala Srbom za dopol-

raznega značaja, zgodovinski kritični in celo filozofični spisi. Palacky, ki tudi ta časopis izdaje, Dobrovsky, Hanka, Čelakovsky, Kollar, Sedlaček, Swoboda in drugi so močna vrsta novočeških pisateljev, kateri so uže izobraženje narodnega jezika in literature dosta povzdignili, da je oboje zdaj proti navalu časa zavarovano.

„Ne brez začudenja vidimo mej češkimi prevodi zraven jednega spisa od Franklina in nekaterih elegij od Tibulla, navejeno tudi Pindarjevo prvo olimpsko himno zmagi, in ker je v meri prvotnemu spisu popolnem slična, sme se veliko soditi o bogatstvu in gibčnosti češkega jezika, kakor tudi o nadarjenosti prevoditelja Mahačeka.“

Tako govori velikan Göthe o Čehih in čeških možeh sè spoštovanjem in čestito. Pa kako govoré o njih nemški in nemškutariski novinarji, ki se delajo, da so zastopniki Nemštva? Kako govoré o nas, ki smo v jednacem stanu?

nenje oroženja. — General Fadejev potuje po Srbiji.

Na **Kreti** se je zopet boj začel, kakor „Pol. Corr.“ poroča.

K mnogim, ki so na kongresu interesovani se je oglasil še jeden, rimski **papež**, kateri je, kakor „Germanija“ poroča, zastopnikoma avstrijskemu in francoskemu izročil spomenico govorečo o interesih cerkvenih. Podobno je omenjal uže tudi „Osservatore Romano“, kateri je dejal, da pri urejevanji orijenta je tudi cerkveno vprašanje v prvi vrsti in ki obžaluje, da papež, ki je bil uže tolikrat vspešen posredovalec miru, nij bil vabljen na kongres.

Francoske novine se vesele napredka, ki se je baje pri zadnjih vojaških ogledih v francoskeji armadi in njenem izvežbanji pokazal. „Mi moremo denes brez bahanja trditi,“ — pravi „Rep. franç.“ — „da imamo dobro izučeno, močno, disciplinirano vojsko, defenzivno moč, ki more delavnemu in pustolovnih podjetij sitemu narodu popolno varnost dajati.“

Gambetta je pri banketu v Versaillesu govoril oslavljevajoč govor o francoskeji armadi, katera ne pripada k nobeneji stranki, temuč le Francoskeji; vsi Francozje morajo pod njeno zastavo složni biti. Gambetta je potem napil složnosti Francozov.

Najnovejši telegrami v časnikih poročajo, da je maršal Mac-Mahon poslal Gambetti zahvalo za njegov govor, ki je slavil armado.

Nemški listi v rajhu nadaljujejo tožbe, da reakcija v Nemčiji čedalje bolj burno veje po deželi germanskeji. Tako nij dvombe, kako bodo volitve 30. julija izpale. Pokorni in poslušni hlapci in kimovci Bismarkovi bodo večino imeli.

Na Nemškem sicer obsodbe zaradi razžaljenja cesarja nečejo nehati. Vsi stanovi in ljudje razne starosti zapadajo tej nemškeji inkviziciji. Tu je jeden krojač, tam jeden delavec, tam jeden trgovec, tam jeden posestnik ali kajžar obsojen, češ, da je cesarja žalil. To vam je „rajh“ bojzani božje.

Kakor „Nordd. Allg.“ javlja, se zdravje obstreljenega cesarja vedno boljša, vendar bode še nekaj tednov preteči moralo, predno se bode mogel cesar na kmete preseliti.

Hanoveranskega ravno umrlega kralja sin baje neče svojih „pravíc“ na hanoveranski prestol trditi, temuč se je s pruskim kraljem pogodil, da dobi naslov vojvoda Cumberlandski in nasledniški princ Braunšvajski, ter konfiscirano premoženje hanoveranske kraljeve hiše nazaj. S tem je konec hanoveranske welfovske agitacije.

Španjska kraljica, komaj nekoliko mesecev omožena, še le osemnajst let stara, je bila nevarno zbolela, da so jo 24. t. m. s sv. zakramenti za umirajoče prevideli, a 26. je umrla.

Dopisi.

Iz **Dutovljen** na Krasu 25. jun.

[Izv. dop.] Dne 11. t. m. je bila pri nas volitev novega župana. Izvoljen je za župana enoglasno gospod Andrej Štok, véliki posestnik in poštar, ker je mož čislán in poštenja vreden ter národen, in vsakeji dobreji reči podpornik. Nadejamo se, da bo novi župan občini veliko koristil in kaj izboljškov napravil. Ker ima tudi pomoč dobrega in umnega starešinstva, ki ga bode v njegovem težavnem poslu podpiralo, bode mu delo tem lažje. G. Andrej Štok je do pred tremi leti županoval kakih petnajst let, in je s svojim trudom in delom in z njegovo veliko umetnostjo občini veliko koristi napravil. Ker je naredil véliki občinski vodnjak s pomočjo vlade leta 1872, za katerega mu bodemo vedno vaščani hvaležni, kajti je ta vodnjak ravno na središči vasi in pri glavnej cesti, katera vodi v Trst, je tudi tujemu ljudstvu vélika korist ker se mnogi popotnik okrepeča s kozarcem hladne vode. Tudi ima gospod Štok veselje do povzdige kmetij-

stva, ker dal je napraviti véliko občinsko drevesnico za izrejo mladih sadonosnih dreves, iz katere drevesnice je vsak občinar véliki sadonosnega mladega drevja prejel, in ga v svoje vrte in polja zasadil. — Iz teh požlahnjenih drevesc ima zdaj kmetovalec uže vélika dohodka, ker sad prideluje in ga v tuje kraje prav po dobreji ceni prodaje. Zarad njegove vélike marljivosti in pridnosti mu je njegovo véličanstvo cesar podaril zlati križec leta 1872.

Upati je tedaj, da bode novi župan tudi za prihodnje skrbel za blagost občine, kakor je skrbel prejšnjih 15 let, da se odstranijo vse napake, katere so se vrinile v našo občino v pretečenih treh letih, ko je vélika krivica ubogemu kmetu pripetila se, dá so namreč ponočni ptiči drevesca sadonosna porezavali, cele latnike požgali in potem trte porezali; zdaj v zaprtih kletkah svoj dolg plačujejo, kar so zaslužili. Vse to premisliti bodi g. novemu županu prav gorko priporočeno, kakor tudi da našo občino v pravi mir in jedinstvo spravi. v ta cilj mu želimo dober začetek in srečen izid. —

Letina pri nas kaže od vsega, hvala Bogu, prav dobro; posebno grozdje je lepo ocvelo in se prav hitro debeli, ter nam obeta bogato trgateg, katere ubogi kmetovalec prav zaželjeno pričakuje in potrebuje.

Iz **Trsta** 25. junija. [Izviren dopis.] Naš slovenski časnik „Edinost“ je šel v soboto v policijsko čitalnico. Zaplenjena je bila „Edinost“ zaradi prvega članka, pa pisar državnega pravdnika je na ukaz „Vabilo na naročbo“, — ki je na prvem mestu stalo, — v dekret zapisal, in res je policija s tem — pomotnim in netočnim — ukazom konfiscirala. Glose o tem bi delal, pa menda ne smem, drugače bi še vaš list konfisciran bil, saj živimo v času „svobode“. Škoda je za list; naročniki morajo potrpeti, drugače nij mogoče. Časi so napeti. Bodimo mi vstrajni.

Procesija sv. Telesa je bila prav velikanška, posebno je došlo iz daljnega Krasa obilo ljudij, ker so čuli, da bode vsa Kuhnova godba igrala slovenske melodije. Iz zvonika so od daleč zastave vabile h procesiji — toda slovenske nij bilo nobene, ena je bila pač — grška; ako bi namestu grške slovenska trobojnica vihrala, bil bi načelnik Lukša, ultritalijanismo in magistratovec, gotovo omedlel. Pri državnem poslanci Nabergoji pa je trobojnica vihrala, da je bilo veselje.

Veselica včeraj popoludne na Proseku pri Trstu je bila sijajna, in reči se mora, da take še pri nas nij bilo. Na prostornem dvorišči državnega poslanca g. Nabergoja je bil na prostem postavljen oder; na drugeji strani je bila na okrog vsa godba domačega Kuhnovega polka, in kapelnik sam je vodil godbo, katera je slovanske melodije igrala, ki so bile od ljudstva burno sprejete. Ob 5. uri se je začela beseda. Domači pevci so zapeli „Pozdrav“. Peli so jako dobro. Deklamacija „Mojemu narodu“ deklamovala je gospica Urišarjeva, priljubljena, marljiva in izvrstna deklamovalka ter igralka, tako divno, da je bilo veselje čuti in videti. „Slavjansko“ zapele so domače, lepo narodno oblečene deklice skupaj z moškim zborom tako ginljivo, da se je moralo petje ponavljati. Zadnje besede ženske pesni: „Da tujcu nevesta nikdar ne bom“, je ogromno zbrano občinstvo z burno pohvalo sprejelo. „Oresta“ je deklamoval g. Urišar prav dobro. Igra „Bob iz Kranja“ je bila

prav izvrstno igrana. Tombola se je hitro vršila, in potem se je še le začela prava zabava, ko se je na splošno zahtevanje še jedenkrat „Slavjanska“ zapela, je godba zaigrala „Naprej“, „Pridi Gorenjč“ in druge narodne. Mej odmorom se je govorilo in pelo. G. Dolinar je razlagal kresni večer, ta staroslovanski običaj kresov po slovanskih gorah, kako so potem naznanjevali taki ognji upad barbarskega Turka v slovensko domovino. Dandenes pa nam nij treba proti Turku žgati kresov, ampak ognji, kateri svetijo daleč po vrhovih slovenskih gora, svetijo naj svobodni Slovanov! Burni živio-klici so se na to razlegali. Pesnik slovenski g. Cegnar je napil hišnemu gospodarju, poslancu g. Ivanu Nabergoju, ter mu čestital k današnjemu rojstnemu dnevi, kar je bilo zopet uplamtilo slovensko množico. G. Dolinar potem nazdravi presvitljemu cesarju, kar je občinstvo s sočutjem, trikratnim živio-klicem odgovorilo. Godba pa je zagodla cesarsko himno, in ko je bilo še ploskanje, zagodla je še „Radeckega marš“. Mladina se je veselo pri raznih poskočnicah zasukala, drugi pa so si gasili žejo z dobrim teranom. Počastilo je veselico več slovanskih oficirjev in tudi ogromno število rodoljubov iz Trsta, Sežane in drugih krajev. Teško se je bilo ločiti od veselega kraja, in jutranja zarja je uže zlatila izhod, ko so se zadnji gostje vračali domov. Kresnega slovanskega večera nij Prosek še nikdar takega imel, in državnemu poslancu g. Nabergoju čestitamo iz srca vzhod s tako slovesnostjo v novo lepo hišo, da bi še mnogo let praznoval svoj god, in stal vedno neustrašljivo na braniku za slovenski narod svoj in naš.

Iz slovenskega Štajerja 25. junija. [Izv. dop.] Ko sem pred par tedni v „Slovenskem Narodu“ čital članek, v katerem se trdi, da učitelji po slovenskem Štajerji otroke tako hudo in brezpotrebno z nemščino mučijo, nijsem mogel verjeti, in sem še naše učitelje zagovarjal, a pri tej priliki sem izvedel, žalibože, še več, nego je oni članek trdil. Kdo bi si bil mislil, da se v nekaterih šolah — hvala Bogu, da teh nij veliko! tako strogo vse le v nemščini uraduje; otroci se učé — in to uže v drugem šolskem letu, da še celo v prvem šolskem letu — drugzega deželnega jezika. Ali je potem mogoče v slovnici kakega vspeha pričakovati. — Na takošnih šolah je pač opravičena tožba, da otroci ne poznajo ne besednih plemen, ne znajo sestaviti stavka; da, še celo čitati ne umejo, pravilno pisati jim nij moč, niti slovenski, niti nemški, črke mešajo nekaj nemških in nekaj slovenskih. — Posebno čudno pa se mi je zdelo to, da se na slovenskih šolah otrokom popolnem slovenskih kmetskih staršev dajó nemška šolska naznanila, katerih niti otrok, niti starši ne umejo. Ali se nemška naznanila dajó zato, da se ne umejo? in to komu na ljubo? Da so na ondašnjih šolah tudi vse uradne knjige nemške, to se umeje ob sebi. Da pa se nemška šolska naznanila dajejo slovenskim kmetskim otrokom, to je pa vendar majheno pretirana vaša „pedagogika“. Pa takošne razmere se nahajajo na onih šolah, kjer se še učitelj — jeden ali drugi narodnjakom prišteva! — Tako se na primer dajejo na slovenskih šolah otrokom nemška šolska naznanila v Ponikvi, na jednorazrednici pri sv. Vidu, na dvarazrednej v Teharjih, na dvarazrednej pri Novej cerkvi, in

še na nekaterih drugih, katere vam bom pri priliki še naznanil, če boste želeli. Po teh šolah se tudi, če se ne motim, nemščina uže v prvem razredu pridno mlati, da si še nobene postave nij, kedaj se ima nemščina začeti? Koliko se ima vzeti? Za nemščino pa tudi učni črteži nobenega časa, niti jedne ure ne prepisujejo. Tu je le samovolja! Kdo je kriv?

Domače stvari.

— („Slovenski Narod“) je bil večeraj **konfisciran** od tukajšnjega državnega pravdnitstva, in sicer zarad članka: „Anton Slomšek in policija“, (dop. iz Maribora) dalje tudi zarad dopisa „iz Celja“, ki nekako stavlja prepovedano Slomškovo slavnost z nemških „turnertagom“ v Trbovljah v paralelo. Poleg teh dveh je bil še en mali dopis iz Štajerskega zapečaten.

— (Izpiti zrelosti) so pismeno na zavodu za učiteljice v Ljubljani bile 17. 18. 19. in 21. t. m.; na učiteljišči bodo jutri končani. Ustni in praktični izpiti zrelosti bodo na prvem zavodu 8. julija, na poslednjem 13. julija. V soboto 13. julija se šolsko leto konča.

— (Kaznenec ubegnili.) Na ljubljanskem gradu zaprti Matija Vidmar je 22. t. m. ob polu najdajstih dopoldne iz zapore ušel. Spustil se je črez zid, ki obdaja izprehodni prostor na zapadni strani grada. Doma je iz Klečeta pri Žuženberku, 42 let star, ima obrunek na desnem lici, in je bajje precej nevaren človek.

— (Iz Krškega) se nam 25. t. m. piše: Dne 24. t. m. je prišel deželni načelnik g. Kalina inspicirat tukajšnje urade; garda in požarna straža sti ga z godbo slovesno sprejeli. Z namestnikom stotnika požarne straže g. Rupertom je občeval nekaj minut ter izrazil svoj interes nad mladim društvom podavši mu roko. G. Pfeifer kot župan je potem občeval z njim. Denes odpeljal se je g. Kalina v Kostanjevico in Mokrice k Auerspergu, zvečer pride bajje nazaj.

— (Odbor ljudske kuhinje) v Ljubljani bode tudi letos na rojstveni dan cesarjev 18. avg. ubogim napravil kosilo zastoj.

— (Za pokojnega cesarja Ferdinanda) bode denes gosp. škof v stolnici ob 10. uri imel slovesno črno sv. mašo, h katerej so povabljeni vsi uradi.

— (Posvečevanje novomašnikov) se je v Ljubljani vršilo 24., 26. in 27. junija meseca.

— (V Šmarji) je po odpovedi g. Rusa postal g. Andrej Drobnič fajmošter in dekan.

— (Narodno bralno društvo) v Borovnici napravi dné 30. jun. veselico. Program je: 1. Pozdrav g. podpredsednika. 2. Petje: Bratje v kolo (Nedved.) Jadransko morje (Heidrich.) 3. Govor g. Dolinarja (ured. Edinosti.) 4. Tombola, 5. Ples. Vstopnina za osobo 20 kr. Začetek ob 6. uri zvečer. K tej veselici uljudno vabi, katera bode pri ugodnem vremenu na prostem. Odbor.

— (Iz Kroke) nam pišejo, da bode 29. t. m. občni zbor novega „obrtijskega bralnega društva“ ki se imenuje „Sloga“. — Ker je v Kropi uže čitalnica ustanovljena, ne razumemo zakaj je bilo še tega konkurenčnega društva treba. Bolje bi bilo, da bi se bila na mestu „Sloge“ rodila navada, a prava sloga.

— (Cesar) je daroval za občinske stavbe občini Sebelji v Istri 500 gld. občini Breštovia v Istri 300 gld.

— (Učiteljske službe.) V ljubljanskej okolici so razpisane učiteljske službe: na Vrhniki dve (450 in 400 gld.), na Studencu (400), v Škocijanu (450), na Kopanji (400), v sv. Jakobu (400), v Črnovčah (450), v Horjulu (500 gld.)

— (Diurnist,) ki je v zemljiščnej knjiži izveden, dobi službo pri okrajnej sodnji v Zatičini.

— (Toča) je pobila 6. t. m. tudi v Debencu pri Mokronogu.

— (Iz Vipave) se nam piše v pojasnilo da glede izseljevanja v Bolgarijo stvar dozdej še nij dalje prišla, nego da nameravata dva mala posestnika doli iti. — Je tudi prav. Domovine se držati v zlih in dobrih časih — to je bilo geslo naših pradedov.

— (Izpred porotnega sodišča.) Pred tržaškimi porotniki sta te dni stala dva ključavničarja Jože Anžlovar, doma iz Št. Vida na Dolenjskem in Jakob Svetina iz Rodika pri Sežani, — obdolžena, da sta v Stutgartu na Nemškem vlomila po noči v štacuno bankirja Sontheima in ukradla 28,400 mark denarja. Ali porotniki nijso menda bili prepričani dokaza njiju krivde, ker sta okrivljenca dokazovala, da sta bila tačas v Monakovem, — zato so ju nekriva izpoznali in sta bila oba iz zapore izpuščena.

— (Samoumor.) V Celji se je vodnik 8. lovskega bataljona ustrelil zarad tega ker bi bil imel nekaj časa zaprt biti.

— (Kravji tatovi.) Iz Ljutomera se nam piše: V nedeljo po noči so v Stročjej vasi tik Ljutomera Novaku, posestniku in občinskemu predstojniku, 2 kravi ukradli. Poskusili so tudi v Pošgradji, a se jim nij posrečilo, ker so psi ljudi prebudili. Bilo je 24. t. m. še precej sejmov v ljutomerskej okolici, zato so se brčkone nekateri potepuhi iz Ogerškega priklatili, ter tako predrzno kradli.

Razne vesti.

* (Velikanski kanoni.) V ljalnej fabriki Kruppovej se lijejo strašno veliki kanoni, 10 metrov dolgi. Stebla bode iz njih 550 kilogramov teška, in se bode poldrug cent smodnika za en strel potrebovalo. Ea tak kanon ima Rusija, zdaj se dela jeden za Norvegijo.

* (80 let starsamomoric.) V Pečuhu se je ustrelil 80 let star Ludovik Spatič zato ker so mu zdravniki na Dunaji dejali, da se njegova ušesna bolezen ne more več ozdraviti.

* (Nesreča na železnici.) Na koldvoru zapadne ž. v Lincu se je unesrečil delavec Miha Kiš. Hotel je namreč črez tir iti, predno je prišel vlak, ki se je peljal v Veles, a zapazil nij nekega drugzega vlaka, ki je ravno prišel od Velesa; mašina tega vlaka ga na tla podere, a obvisel je z jedno nogo na železnej pometalki pri mašini. Mašina ga vleče kakih 150 metrov soboj, tako, da mu je bila glava mej kolesi mašine. Ker vodja mašine nij videl nesreče, ustavil je še le na klice občinstva vlak; Kiš je hudo ranjen in se dvomi, da bode okreval.

* (Ogleduh.) V Berlinu so 25. t. m. imeli pred sodnijo in obsodili Angleža James Toanci Wedesburn-Bishop, ker je hotel necega nemškega vojaškega uradnika podkupiti, da bi mu izdal važne vojaške papirje, zlasti določbe kako se mobilizira. Obsojen je bil na pol tretje leto ječe.

* (Nobiling), strelec na nemškega cesarja, ki je potem tudi sebi kroglo v glavo spustil, počuti se zdaj uže bolje, vstane v postelji in jé z apetitom ter nekoliko odgovarja. Iz njegovih odgovorov pa zdravniki sodijo, da je zblaznel. Izbubil je preveč možgan.

* (Lakota na Kitajskem.) Kitajski časopisi pravijo, da je na Kitajskem uže nad

5 milijonov ljudi od lakote umrlo, in ne more se resnica več dvomiti, da ljudje — mrličje jedo. Uradno poročilo „državnega pekinškega časopisa“ od Li-Honiena, guvernerja v Hononu, in Yana, višjega komisarja podpornega urada, pravi: „V prvem času te strašne lakote, jedli so ljudje mrličje, pozneje jedli so pa močnejši Kitajci one, ki so bili slabši. Beda je zdaj uže tolika, da ljudje svoje lastne sorodnike jedo. Bolj strašnih razmer doslej zgodovina ne pripoveduje, in ako se ne pomaga hitro ljudstvu, poginilo bode vse od gladu v teh krajih.“ Soglasno s tem poročilom piše katoliški škof v Šan-si, msgr. Monagatta iz Tai-Yuen, glavnega mesta one pokrajine, kjer je beda največja: „Doslej jedli so le mrtvace, zdaj pa še zato žive pobijajo. Mož sné svojo ženo, starši jedo svoje otroke in nasprotno, kakor se vsak dan sliši.“ Vlada je doslej le malo ljudem pomagala, in cesar je izdal ukaz, v katerem si sam sebi pregrehe očita ter pravi: „Zemlja tisoč Li-jev je opustošena in več je onih, ki so umrli, kakor onih, ki še živijo! Kako moremo to strpeti? Mi, ki imamo dolžnost, skrbno paziti nad milijoni svojega prebivalstva, mi čutimo, da smo smrt vsacega podložnika s svojimi grehi zakrivil.“ Cesar kitajski misli, da bodo ljudje na Kitajskem vsled tacega praznega govorenja siti.

* (Blazen ali goljufen?) 7 let ima uže pariška policijska sodnija z neko osobo opraviti, ki tudi sodnijskim zdravnikom mnogo preglavice dela, in se zove Charles Chesneau, o katerem se ne vé, ali je blazen, ali pa je prav spreten goljuf. Kaznovan bil je uže šestokrat, ker je različne zlatarje in druge kupce s tem ovaral, da se je imenoval vojvoda Mouchy, ter je pod tem naslovom velike dragocenosti od njih izvalil. Sodnijski zdravniki so dejali, da je blazen, akopram je sam določno trdil, da nij; dejali so ga v norišnico, katera ga je pa kmalu kot duševno popolnem ozdravelega izpustila. Takoj je pričel zopet s svojo staro navado, ter je zdaj svoje goljufije celo pod imenom svojega preiskovalnega sodnika nadaljeval. V novejšem času prideval si je ali ime Gambettovega tajnika, ali kneza Orlovega, ter je pod imenom ruskega poslanika skušal zlatarja Sandoza za dragocenosti 30.000 frankov ogoljufati. Minoli petek stal je Charles Chesneau zopet pred sodnijo, in zopet zdravniki niso složni, ali je Charles pameten ali neumen. Sodnija pa je izrekla, da je pri polni pameti, ter ga je na 6 mesecev ječe obsodila. Ko Charles to sliši, zmagovalno vsklikne: „Zdaj se vendar previdi in se prizna, da nijsem blazen. Bil je pa tudi uže skrajni čas, kajti 7 let pravijo zdravniki, da sem norec!“

* (Prezgodnje žalovanje.) Star krmilar, ki je pa imel mlado ženo, odpotoval je minoli petek od Bremerhavna na svojej ladiji na Španjsko. Dan po njegovem odpotovanju, razgrajal je pa na morji hud vihar, ki se je čutil tudi na nemškem nabrežju. Mlado samotno vdovo je pozno v noči istega dneva trikratno trkanje na vežne dveri iz spanja prestrašilo; tresoč se na vsem životu, vstane ter pogleda skozi rožljajoča okna, in zdi se jej, da vidi zunaj moža stati. V prvlje je mislila, da se je njen mož vrnil, a kmalu se je preverila, da je to nesrečo oznanujoči strah „klabavterman“. S krikom zleze zopet pod odejo, ter si obraz zakrije, kakor preplašeno dete. Ko je čez nekoliko časa izpod odeje malo pogledala, bila je prikazen uže izginila. Dva dni pozneje, ko je šla mlada udova mimo krčme, kjer je navadno njen ljubi mož popival prej svoj „žganjček“, pové jej krčmar s žalostno kislim obrazom, da se je ladija, s katero se je njen mož odpeljal z ljudmi in živalimi vtopila. Strmenje! Tedaj je bila vendar oni večer prikazen nesrečo napovedala. In njen ljubi mož! Vse jo je moralo tolažiti, botri in botce, a mlada vdova se nij dala utolažiti. Slučajno se je pa onega viharnega večera na čolnu stari krmilar rešil, in štiri dni pozneje vrnil se je v svojo hišo veselega srca. A žena in mož vsklikneta, ko se zagledata; mož od jeze, žena od strahu, kajti v njenem naročju

bilo je uže nekaj, s čim se je za izgubo svojega ljubega moža hotla tolažiti. Krmilar je preveril z debelo vrvo v roci žalujočo vdovo in tolažilca njenega, da še prav krepko živi.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca poteče naročnina na prvo polletje. Prosimo gg. naročnike, da jo o pravem času ponové.

„Slov. Narod“ veljá:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta . . . . . 6 gld. 50 kr.
Za četrta leta . . . . . 3 " 30 "
Za en mesec . . . . . 1 " 10 "
Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrta leta.

S pošiljanjem po pošti veljá:

Za pol leta . . . . . 8 gld. — "
Za četrta leta . . . . . 4 " — "
Za en mesec . . . . . 1 " 40 "

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake veljá znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr.
Po pošti prejemam " " 3 " — "

Administracija „Slov. Naroda“.

Dunajska borza 27. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	64 gld. 30 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66 " 30 "
Zlata renta	74 " 70 "
1860 drž. posojilo	113 " 75 "
Akcije narodne banke	847 " — "
Kreditne akcije	247 " 75 "
London	116 " 55 "
Napol.	9 " 35 "
O. kr. cekini	5 " 54 "
Srebro	101 " 70 "
Državno marke	57 " 65 "

Tržne cene

v Ljubljani 26. junija t. l.

Pšenica hektoliter 8 gld. 94 kr.; — rež 6 gld. 18 kr.; — ječmen 4 gld. 90 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; — ajda 5 gld. 85 kr.; — prosó 6 gld. 34 kr.; — koruza 6 gld. 20 kr.; krompir 100 kilogramov 2 gld. 70 kr.; — fižol hektoliter 10 gl. — kr.; masla kilogram — gl. 92 kr.; — maas — gld. 82 kr.; — špeh trišen — gl. 70 kr.; — špeh povojen — gl. 75 kr. — jajce po 2 kr.; — mleka liter 7 kr.; — govodnine kilogram 54 kr.; — telečnine 52 kr.; — svinjsko meso 70 kr.; — sosa 100 kilogramov 1 gld. 78 kr.; — slame 1 gold. 42 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gold. — kr.; — mehka 4 gld. — kr.

Karel S. Till

trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebstij za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebstij za morjevece (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdeljujejo se tudi monogrami na pisemski papir, visitne karte in pisemske zavitke. (158—26)

Gospem!

Ker so se povsod izvanredno zanimali za „amerikansko briljantno gladko likanje“

(Glanz-Bügelei),

zato podučeval bodem tukaj do 31. julija t. l. iz te stroke; za malo plačo navadi se to likanje popolnem v jednej lekciji od 2—3 ur: križanski trg, št. 7, 3. nadstropje. Natančneje povedó oglasila. Sè spoštovanjem

(200—3)

A. Loll.

Štev. 3164.

(197—3)

Natečaj.

Pri kranjskem deželnem računovodstvu je za oddati služba oficijala z letno plačo 600 gold., oziroma služba ingrosista z letno plačo 500 gold. — S tema službama je združena tudi pravica do petletnic po 50 gold. po vsakih v deželnej službi zadovoljivo dovršenih 5 letih, a vse petletnice vkup morejo priti le na 300 gold., ter se ne vštetajo v pokojnino. — Gledé pokojnine veljajo za deželne uradnike, njihove vdove in sirote iste postavne določbe, kakor za državne uradnike, in všteta se v deželno službo tudi vštvena državna služba.

Prošnjiki za službo oficijala ali ingrosista imajo dokazati: da so avstrijski državljani in vsaj 20 let stari, neoskrunjenega značaja, slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi zmožni, da so vsaj spodnjo gimnazijo ali spodnjo realko dovršili in izpit iz državnega računovodstva napravili; tudi imajo navesti, so-li in s katerim deželnim uradnikom v rodu ali svaštvo.

Z dotičnimi prilogami obložene prošnje naj se izročé, ako so prošnjiki v kakej javnej službi, po uradnem predstojniku z dodanim popisom dosedanje službe, sicer pa naravnost

najpozneje 4 tedne

po tretjem razglasu tega natečaja v uradnem časniku

deželnemu odboru kranjskemu.

V Ljubljani, 17. junija 1878.

Wir empfehlen geschützt.
als Bestes und Preiswürdigstes
Die Regenmäntel,
Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zeltstoffe
der k. k. pr. Fabrik
von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.
(195—10)

Umrath & Comp. v Pragi,

fabrikanti poljedeljskih mašin,

priporočajo svoje po strogo solidnej izpeljavi, lahkej hoji in čistej mlatvi dobro znane posebnosti v

ročnih i vlečnih mlatilnih garniturah

z 1—8 konjskimi ali volovskimi močmi, in sicer premakljive in nepremakljive. — Potem izdelujemo mnogovrstne velikosti dobro izkušene:

mašine za žito snažiti, mašine za ličkanje turšice, skoporezne mašine

itd. itd.

(114—12)

Ilustrovane cenike brezplačno in franko.

Zaloga in zastopništvo je pri J. Debevcu v Ljubljani.

25. junija:
Rusci.
Evropa: pl. Schwarzfeld iz Galovca. — Tomš iz Gradca. — Ed. Stoum: Weinberger iz Dunaja. — Horvat iz Gradca. — Volk iz Kranja. — Polak iz Dunaja. — Rant iz Polhovoga Gradca. — Pri Malde: Barcheh iz Dunaja. — Waiser iz Bena. — Mlich iz Dunaja. — Plan iz Gradca. — Hradetz iz Dunaja. — pl. Gutmansthal iz Trsta. — Hasig iz Dunaja. — Vrhovšk iz Trbna. — Ostermayer iz Dunaja. — Pri bavarskem dvoru: Klhano iz Zagreba. — Pri zamorci: Nemenan iz Trsta. — Mihir iz Gradca.